

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

“_____” квітня 2023 р.
СЛАВИЦЬКА

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від “18” квітня 2023р.

В.В. завідувача кафедри
Марина ДЄЛІНІ

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Професійна освіта»

Гарант ОП
Оксана ВАСІЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси

спеціальність 015 Професійна освіта
освітня програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»
Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний
Розробники: доцент кафедри, к.е.н., доцент Лобунець Т. В.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Фінанси

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>015 Професійна освіта</i>	
Освітня програма	<i>«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>6 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Програма вивчення дисципліни «Фінанси» складена відповідно нормативної частини освітньої програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта».

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси» є отримання студентами фундаментальних теоретичних і практичних знань щодо організації державної фінансової політики, особливостей формування, перерозподілу та використання національного багатства, специфіки функціонування та ролі в економіці країни фінансово-кредитної та податкової систем.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» є: формування цілісної системи знань про сутність і форми прояву фінансів, оптимізацію фінансових відносин у суспільстві, механізм функціонування і впливу фінансів, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інституцій, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

✓ здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, планувати, організовувати, контролювати, координувати роботу та вмотивовувати членів колективу.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 10. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК 12. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

СК 14. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) в галузях, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному

для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузей, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: – повного терміну денної форми навчання.

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ

Тема 1. Суть і значення фінансів на сучасному етапі

Предмет фінансів. Історія їх розвитку. Завдання фінансів. Функції фінансів на сучасному етапі. Призначення та роль фінансів в умовах ринку.

Тема 2. Сутність та структура фінансових ресурсів

Поняття фінансових ресурсів. Структура фінансових ресурсів та джерела їх формування. Ефективність використання фінансових ресурсів.

Тема 3. Основні елементи фінансової політики

Сутність та завдання фінансової політики. Основні елементи та види фінансової політики. Принципи фінансової політики в умовах регулювання економіки.

Тема 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура

Сутність фінансового ринку та його функції. Характеристика основних показників фінансового ринку. Структура та учасники фінансового ринку.

Тема 5. Фінансова система України

Сутність та структура фінансової системи України. Основні функції Мінфіну, НБУ, ДПА, фондової біржі та державної комісії з ЦП. Управління фінансовою системою в умовах ринкової економіки.

Тема 6. Бюджетна система та її структура

Становлення і розвиток бюджетної системи. Функції, принципи побудови та призначення бюджету. Бюджетні ресурси держави їх планування і прогнозування. Бюджетний устрій та бюджетна класифікація. Сутність бюджетного процесу в Україні.

Тема 7. Сутність та структура державного бюджету

Сутність та призначення бюджету держави. Поняття та економічний зміст державних доходів. Джерела доходів та їх структура. Принципи організації системи доходів бюджету та їх класифікація. Сутність та склад державних видатків. Класифікація видатків бюджету. Методи фінансового контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних асигнувань.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА І ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА ЇЇ РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ ДЕРЖАВИ

Тема 8. Державний кредит та державний борг

Сутність, функції та форми державного кредиту. Класифікація державних позик і джерела їх погашення. Державний борг, його формування і обслуговування.

Тема 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави

Сутність та види цінних паперів (ЦП). Ринки ЦП. Інвестиційні інститути. Методи отримання доходів з ЦП. Сутність акцій та їх види. Номінальна та ринкова вартість акцій. Дивіденди за акціями. Продаж акцій. Поняття облігацій та їх види. Дохідність облігацій. Облігації державної позики та конвертовані облігації. Інші види ЦП.

Тема 10. Податкова система та принципи оподаткування

Сутність та призначення податків. Основні види податків та механізм їх обчислення. Функції податків. Характеристика елементів податку. Податкова політика та її напрями. Прямі і непрямі податки. Інші види податків і зборів.

Тема 11. Управління фінансами

Поняття та методи управління фінансами. Органи управління фінансами. Сутність фінансового менеджменту та його функції. Прийоми фінансового менеджменту на сучасному етапі.

Тема 12. Сутність міжнародних фінансів

Сутність і призначення міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові організації і міжнародні фінансові інституції. Міжнародний фінансовий ринок.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижн		усього					усього		у тому числі				
	і	о	л	п	лаб	інд	с.р.	о	л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи формування та розвитку фінансів														
Тема 1. Економічна природа і сутність фінансів.		11	3	3			5							
Тема 2. Сутність та структура фінансових ресурсів		13	4	4			5							
Тема 3. Основні елементи фінансової політики		11	3	3			5							
Тема 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура		11	3	3			5							
Тема 5. Фінансова система України		13	4	4			5							
Тема 6. Бюджетна система та її структура		13	4	4			5							
Тема 7. Сутність та структура державного бюджету		13	4	4			5							
Разом за змістовним модулем 1		85	25	25			35							
Змістовний модуль 2. Фінансово-кредитна і податкова система та її роль в економіці держави														
Тема 8. Державний кредит та державний борг		12	4	4			5							
Тема 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави		12	4	4			5							
Тема 10. Податкова система та принципи оподаткування		12	4	4			5							
Тема 11. Управління фінансами підприємства		12	4	4			5							
Тема 12. Сутність міжнародних фінансів		12	4	4			5							
Разом за змістовним модулем 2		65	20	20			25							
Усього годин		150	45	45			60							

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
не передбачено навчальним планом		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Економічна природа і сутність фінансів.	3
2	Тема 2. Сутність та структура фінансових ресурсів	4
3	Тема 3. Основні елементи фінансової політики	3
4	Тема 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура	3
5	Тема 5. Фінансова система України	4
6	Тема 6. Бюджетна система та її структура	4
7	Тема 7. Сутність та структура державного бюджету	4
8	Тема 8. Державний кредит та державний борг	4
9	Тема 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави	4
10	Тема 10. Податкова система та принципи оподаткування	4
11	Тема 11. Управління фінансами підприємства	4
12	Тема 12. Сутність міжнародних фінансів	4
РАЗОМ		45

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
не передбачено навчальним планом		

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Економічна природа і сутність фінансів.	5
2	Тема 2. Сутність та структура фінансових ресурсів	5
3	Тема 3. Основні елементи фінансової політики	5
4	Тема 4. Фінансовий ринок та його інфраструктура	5
5	Тема 5. Фінансова система України	5
6	Тема 6. Бюджетна система та її структура	5
7	Тема 7. Сутність та структура державного бюджету	5
8	Тема 8. Державний кредит та державний борг	5
9	Тема 9. Цінні папери як інструмент фінансів держави	5
10	Тема 10. Податкова система та принципи оподаткування	5
11	Тема 11. Управління фінансами підприємства	5
12	Тема 12. Сутність міжнародних фінансів	5
РАЗОМ		60

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

8.1. Контрольні питання:

1. У чому полягає внутрішній зміст фінансів?
2. Яка існує форма прояву фінансових відносин?
3. Які існують характерні ознаки фінансів?

4. У чому полягає сутність і роль фінансів у суспільстві?
5. Які ознаки притаманні фінансам і в чому їх відмінність від грошей?
6. У чому сутність моделі фінансових відносин у суспільстві?
7. Які існують моделі фінансових відносин?
8. Чим характеризується фінансова модель ринкової економіки?
9. Які ознаки фінансової моделі адміністративної економіки?
10. На чому засновується вибір фінансової моделі?
11. У чому полягає соціально-економічна сутність фінансів?
12. У чому полягає сутність і механізм дії розподільної функції фінансів?
13. Що являє собою контрольна функція фінансів і як саме вона реалізується в практичній діяльності?
14. Що являє собою фінансова система за внутрішньою структурою?
15. Яка існує організаційна структура фінансової системи?
16. Який існує зв'язок між окремими сферами та ланками фінансової системи?
17. У чому полягає сутність фінансової системи за організаційною структурою?
18. Що відображає ланка фінансової системи?
19. Що відображають фінанси суб'єктів господарювання?
20. Який склад державних фінансів і що вони характеризують?
21. Що таке фінансовий ринок, які його структура та роль?
22. Що таке фінансові органи і фінансові інституції?
23. Які фінансові органи і фінансові інституції здійснюють управління фінансами в Україні?
24. Які завдання покладено на Міністерство фінансів України?
25. Які функції і повноваження покладено на Державну фіскальну службу України?
26. Які функції Державну казначейську службу України?
27. Які функції і повноваження має Контрольно-ревізійна служба України?
28. Яка сфера діяльності Рахункової палати України?
29. Яку роль відіграють Національний банк України і комерційні банки в управлінні фінансами?
30. Що являє собою Міжбанківська валютна біржа?
31. Що таке фондова біржа?
32. Що таке фінансовий контроль і яка його роль?
33. Які існують види фінансового контролю?
34. Які функції покладено на Аудиторську палату України та аудиторські фірми?
35. Які використовуються форми і методи фінансового контролю?
36. У чому полягає сутність фінансової політики?
37. Які складові містить фінансова політика?
38. У чому сутність фіскальної політики?
39. Що являє собою податкова політика?
40. У чому сутність бюджетної політики?
41. Чим визначається зміст фінансової стратегії?
42. Чим визначається зміст фінансової тактики?
43. На чому ґрунтується політика стабілізації?
44. Які засоби використовуються при здійсненні політики стримування ділової активності?
45. У чому сутність дискреційної і не дискреційної фінансової політики?
46. Що таке «вмонтовані стабілізатори»?

47. У чому полягає суть фінансового механізму?
48. Які існують форми фінансового забезпечення?
49. У чому полягає сутність та які існують інструменти фінансового регулювання?
50. Чим забезпечується ефективність фінансового механізму?
51. У чому полягає організаційно-правове забезпечення реалізації фінансової політики?
52. Що таке фінансова безпека держави?
53. Назвіть основні показники фінансової безпеки держави
54. Що таке фінанси підприємницьких структур?
55. Які фінансові відносини включає діяльність підприємницьких структур?
56. Які функції фінансів підприємницьких структур?
57. Що розуміють під організацією фінансів підприємницьких структур?
58. Які існують види організаційно-правових форм господарювання підприємницьких структур?
59. На яких принципах функціонують підприємницькі структури?
60. Що включають фінансові ресурси підприємницьких структур?
61. За рахунок яких джерел формуються фінансові ресурси підприємницьких структур?
62. Які види бюджетних асигнувань отримують підприємства?
63. У чому полягає економічна сутність прибутку?
64. Як формуються фінансові результати діяльності підприємницьких структур?
65. У чому полягає чинний порядок оподаткування прибутку підприємств?
66. Який існує процес формування чистого прибутку?
67. Який існує механізм розподілу та використання прибутку?
68. Що таке нерозподілений прибуток?
69. У чому полягає економічна сутність державних фінансів?
70. Які ланки включають державні фінанси?
71. На які рівні поділяються державні фінанси?
72. Які фінансові категорії відображають функціонування державних фінансів?
73. Що являє собою система державних доходів?
74. Які існують джерела та методи формування державних доходів?
75. Що являє собою бюджет як економічна категорія?
76. У чому полягає призначення і роль бюджету?
77. Які функції бюджету і в чому їх сутність?
78. У чому виражається матеріальний зміст бюджету?
79. Що являють собою бюджетна система та бюджетний устрій?
80. Які складові бюджетної системи України?
81. На яких принципах ґрунтується побудова бюджетної системи України?
82. Що являє собою бюджетний процес і які стадії він включає?
83. Що є основою бюджетного процесу?
84. Яким чином забезпечується касове виконання бюджету?
85. Які основні напрями реалізації бюджетної політики України?
86. Які ознаки покладено в основу класифікації видатків бюджету?
87. Назвіть і охарактеризуйте принципи бюджетного фінансування.
88. Які існують форми бюджетного фінансування?
89. Які показники характеризують стан бюджету?
90. Що таке бюджетний дефіцит і які існують джерела погашення його?
91. У чому полягає суть секвестру бюджету?
92. У чому полягає економічна сутність податків?

93. Які функції податків вам відомі?
94. Які існують відмінності між податками, платежами і відрахуваннями?
95. Які виділяються елементи системи оподаткування?
96. Які існують види податкових ставок?
97. Які застосовуються методи встановлення податкових ставок?
98. За якими ознаками класифікують податки?
99. У чому полягають сутність, переваги і недоліки прямого оподаткування?
100. Які є види прямих податків?
101. У чому полягають сутність, переваги і недоліки непрямого оподаткування?
102. Які виділяються види непрямих податків?
103. У чому полягає сутність поділу податків на загальнодержавні й місцеві?
104. Що таке розкладні й окладні податки?
105. Що таке податкова система?
106. На чому ґрунтується побудова податкової системи?
107. На яких принципах заснована побудова податкової системи?
108. Які є принципи оподаткування?
109. Які принципи закладаються в основу податкової політики?
110. Який склад і структура податкової системи України?
111. Яким чином організовується податкова робота?
112. Яка схема прибуткового оподаткування підприємств в Україні?
113. Як обчислюється і сплачується прибутковий податок з громадян України?
114. Як встановлюється земельний податок в Україні?
115. Яка схема встановлення і сплати податку на додану вартість?
116. Яка сфера і механізм специфічного акцизного оподаткування в Україні?
117. Який механізм встановлення і стягнення мита в Україні?
118. Які цільові фонди створюються в Україні та на які групи вони поділяються?
119. Які джерела формування та напрями використання Пенсійного фонду України?
120. У чому полягає економічна сутність і призначення державного кредиту?
121. Які функції державного кредиту?
122. Які існують види і форми державного кредиту?
123. За якими ознаками класифікують державні позики?
124. Які існують джерела погашення державних позик?
125. Як визначається ефективність державних кредитних операцій?
126. Що таке державний борг?
127. Які існують види державного боргу?
128. Які переваги внутрішнього боргу над зовнішнім?
129. Чи має державний борг економічно обґрунтовані межі?
130. Як державний борг впливає на економічну безпеку держави?
131. У чому полягає сутність управління державним боргом?
132. Які принципи можна виділити в управлінні державним боргом?
133. Які існують методи коригування позикової політики держави?
134. Які існують стратегічні напрями управління державним зовнішнім боргом України?
135. У чому полягає економічна сутність страхування?
136. Які функції властиві страхуванню?
137. Хто є суб'єктами страхування?
138. Що включають страхові відносини?
139. У яких формах створюються страхові фонди?

140. У чому полягає сутність самострахування?
141. У чому полягає економічна сутність фінансового ринку?
142. Що являє собою фінансовий ринок з організаційної сторони?
143. Які існують складові фінансового ринку?
144. За якими ознаками структурується фінансовий ринок?
145. Що являє собою ринок грошей?
146. Що таке фондовий ринок?
147. У чому полягає призначення первинного і вторинного фондового ринку?
148. Як інструменти використовуються на ринку цінних паперів?
149. Що являють собою міжнародні фінанси і в чому їхнє призначення?
150. За якими напрямками можуть бути згруповані міжнародні фінансові відносини?
151. Які існують міжнародні фінансові організації та міжнародні фінансові інституції?
152. Як формується бюджет ООН і за якими напрямками витрачаються його кошти?
153. Які завдання і функції покладено на Європейський Союз?
154. Як формується і використовується бюджет ЄС?
155. Які функції виконує МВФ?
156. Як сформовано капітал МВФ?
157. У яких формах здійснюється кредитування МВФ?
158. У чому полягає призначення міжнародного фінансового ринку?
159. Що являє собою міжнародний ринок кредитних ресурсів і які функції він виконує?
160. На яких засадах функціонує міжнародний ринок цінних паперів?

8.2. Тести:

1. Ким виступають держава, саме підприємство, його робітники та службовці, власники та акціонери (учасники), інвестори?
 1. суб'єктом фінансових відносин
 2. предметом фінансових відносин
 3. об'єктом фінансових відносин
 4. учасниками фінансових відносин

2. До якої сфери відносяться відносини між підприємством і державою?
 1. до сфери трудових фінансових відносин
 2. до сфери зовнішніх фінансових відносин
 3. до сфери національних фінансових відносин
 4. до сфери внутрішніх фінансових відносин

3. Що з переліченого не відноситься до ознак фінансів підприємств?
 1. відсутність матеріально-речової форми;
 2. функціонують у сфері товарно-грошових відносин;
 3. обслуговують рух вартості створеного продукту;
 4. формують і використовують дохід і фінансові ресурси.

4. Основною метою фінансів підприємств є?
 1. формування й стимулювання попиту;
 2. розширення обсягу продажів, ринкової частки й прибутку;
 3. максимізувати прибуток та мінімізувати ризики;
 4. мінімізація витрат.

5. Між якими суб'єктами відбуваються відносини з приводу використання отриманого прибутку, нарахування та виплати дивідендів, рефінансування прибутку, напрямків вкладення капіталу тощо?
 1. між підприємством і його постачальниками та покупцями
 2. між підприємством і державою
 3. усередині самого підприємства
 4. між підприємством і його акціонерами

6. Система грошових відносин, що виникають в процесі розподілу і перерозподілу виручки та прибутку господарюючого суб'єкта, з приводу утворення, розподілу і використання доходів і фінансових ресурсів з метою задоволення суспільних інтересів і потреб - це?
 1. статутний капітал;
 2. державні фінанси;
 3. грошові активи;
 4. фінанси підприємств .

7. Які фінансові ресурси відносять до власних?
 1. статутний фонд
 2. отримані кредити
 3. пайові внески
 4. кошти мобілізовані на фінансовому ринку

8. На які дві групи можна згрупувати фінансові відносини підприємства ?
 1. активні та пасивні
 2. міжнародні та національні
 3. зовнішні та внутрішні
 4. трудові та нетрудові

9. Які фінансові ресурси відносять до залучених?
 1. отримані кредити
 2. статутний фонд
 3. амортизаційні відрахування
 4. валовий прибуток

10. Система грошових відносин, які пов'язані з оплатою товарів, послуг і виконанням інших фінансово-кредитних зобов'язань підприємств, організацій і населенням - це:
 1. грошовий оборот;

2. грошовий обіг;
3. розрахунки;
4. платіж.

11. Рух певної суми грошей з метою їх зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі - це:

1. грошові розрахунки;
2. грошовий оборот;
3. переказ грошей;
4. передача грошей.

12. Що відноситься до характерних ознак фінансових ресурсів підприємств?

1. відсутність матеріально-речової форми
2. мають певне джерело створення і певне цільове призначення
3. обслуговують рух вартості створеного продукту
4. функціонують у сфері товарно-грошових відносин

13. Безготівкові форми розрахунків здійснюються за допомогою принципу:

1. здійснення грошових розрахунків у межах коштів на рахунках підприємства;
2. мінімальне наближення грошових розрахунків до моменту реалізації продукції;
3. встановлення виду і форми розрахунків державними органами;
4. обслуговування підприємств здійснюється тільки у державному банку.

14. Дохід – це:

1. фінансові ресурси, які надходять на банківські рахунки або в касу підприємства;
2. збільшення економічних вигод підприємства у формі надходження активів або зменшення зобов'язань підприємства перед його діловими партнерами, які призводять до зростання власного капіталу підприємства.
3. грошовий вираз частини вартості додаткового продукту, тобто частини чистого доходу, отриманого підприємством.
4. сума грошей, що надійшла на рахунок підприємствами в касу за реалізовану продукцію (виконані роботи, надані послуги).

15. Витрати - це?

1. збільшення економічних вигод, у вигляді збільшення зобов'язань;
2. зменшення економічних вигод, у вигляді вибуття запасів та збільшення зобов'язань;
3. збільшення економічних вигод, у вигляді вибуття статутного капіталу та збільшення зобов'язань;
4. зменшення економічних вигод, у вигляді вибуття активів та збільшення зобов'язань.

16. Рентабельність підприємства розраховується:

1. $R \text{ капіталу} = \frac{П:Активи}{100} \%$;
2. $R \text{ капіталу} = \frac{П:Активи}{100} \%$;
3. $R \text{ капіталу} = \frac{Активи}{100} * П$;
4. немає вірної відповіді.

16. Інвестиційна діяльність – це?

1. це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
2. це придбання та реалізація необоротних активів, фінансових інвестицій;
3. операційна діяльність;
4. немає вірної відповіді.

17. Розрахунки, які здійснюються за операціями купівлі-продажу через банк постачальника, яким є зарубіжний банк - це:

1. національні розрахунки;
2. місцеві розрахунки;
3. міжнародні розрахунки;
4. міжміські розрахунки.

18. Надходження від реалізації іноземної валюти – це?

1. вірної відповіді немає;
2. фінансова діяльність;
3. операційна діяльність;
4. інвестиції, термін погашення яких до одного року.

19. Довгострокові фінансові інвестиції – це?

1. інвестиції, термін погашення яких перевищує один рік;
2. інвестиції, термін погашення яких перевищує 10 років;
3. інвестиції, термін погашення яких до одного року;
4. фінансова діяльність.

20. Яка базова ставка податку на прибуток?

1. 16%;
2. 20%;
3. 18%;
4. 22%.

9. Методи навчання.

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка презентацій і реферативних доповідей, інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного

застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Форми контролю

Форма контролю знань студентів з дисципліни «Фінанси» – іспит.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Фінанси» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

13. Рекомендовані джерела інформації

– основні:

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посібн. Київ: Знання–Прес, 2012. 299 с.

2. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2013. 260 с.
3. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 432 с.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV: за станом на 15.01.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2023)
5. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ: Інжек, 2011. 471 с.
6. Карпунь І. Н. Санация підприємств : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 448 с.
7. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 485 с.
8. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : підручник. Київ : ЦУЛ, 2013. 504 с.
9. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2014. 408 с.
10. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI: на 01.01.2012 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2023)
11. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. 466 с.
12. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. Херсон: Олді – плюс, 2011. 477с.
13. Фінанси підприємств: Підручник за наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогіна. Київ: КНЕУ, 2009. 552 с.
14. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.

– допоміжні:

1. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 248 с.
2. Закон України “Про інвестиційну діяльність” URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. (дата звернення: 12.05.2023)
3. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 12.05.2023)
4. Закон України «Про акціонерні товариства» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 12.05.2023)
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 12.05.2023)
6. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.01.2000 р. № 723/97-вр URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.05.2023)
7. Ковтун О. І. Стратегія підприємства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2014. 680 с.
8. Лобунець Т. В. Перспективи фінансової підтримки фермерських господарств в Україні. Збірник тез міжнар. наук.-практ. конф. «Інклюзивний розвиток національної економіки: глобальні тенденції, можливості України та роль агропродовольчого сектору». К., 2018. С. 151-155
9. Онисько С.М. Фінансова санация та банкрутство підприємств: підручник. Львів: Магнолія 2006, 2008. 264с.
10. Стасюк Г.А. Фінанси: навчальний посібник. Херсон: Олді -плюс, 2011. 477с.

11. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2014. 436 с.
12. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства. Київ: Ліра-К, 2014. 268 с.
13. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 498 с.

Інформаційні ресурси

1. Веб – портал Державної фіскальна служба України URL: www.sta.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
2. Веб – портал Кабінету міністрів України URL: www.kmu.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
3. Веб – портал **Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг** URL: www.nfp.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
4. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
5. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України URL:www.dkrs.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
7. Офіційний сайт Національне агентство України з питань державної служби URL:www.guds.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
8. Сайт НБУ URL: www.bank.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
9. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: www.nssmc.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023)
10. Офіційний сайт Рахункової палати України URL:www.ac-rada.gov.ua(дата звернення: 12.05.2023)